

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

СИЛАБУС

ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність / освітня програма	221 Стоматологія/ ОП “Стоматологія” 2024
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Форма здобуття освіти	Денна
Семестр (семестри)	3

Загальна інформація	
Кафедра	Громадського здоров'я та мікробіології
	Завідувач кафедри: д.б.н., проф. Баєва О.В
	Адреса: м. Київ, Харківське шосе 121
	e-mail: hygiene@kmu.edu.ua Сайт кафедри: https://sites.google.com/kmu.edu.ua/microbiology
Викладач (викладачі)	Махнюк Валентина Михайлівна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри v.makhniuk@kmu.edu.ua 067-685-17-62 Мотрук Ірина Іллівна, кандидат біологічних наук, доцент i.shpak@kmu.edu.ua Тарасова Наталія Михайлівна, старший викладач кафедри n.tarasova@kmu.edu.ua +38 (063)9382897
Портфоліо викладача	https://docs.google.com/presentation/d/1qx-mKmXsHZGsFlQw7in5HobwAfCjvDx7/edit#slide=id.p1
Консультації	Консультації проводяться викладачем кафедри, який закріплений за академічною групою відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

Загальна характеристика освітнього компонента	
Анотація	Гігієна та екологія - освітній компонент, вивчення якого є обов'язковим у системі підготовки майбутніх лікарів. Лікар-стоматолог повинен знати основи гігієни та екології, підготовка кваліфікованого спеціаліста неможлива без поглибленого вивчення цієї дисципліни, сприяє формуванню у молодого спеціаліста не лише клінічного, а в першу чергу профілактичного розуміння ролі чинників навколишнього середовища та соціальних умов життя у виникненні порушень стану здоров'я та захворювань, обґрунтування профілактичних заходів.
Мета та цілі	Мета та цілі освітнього компонента – вивчення теоретичних основ профілактичної медицини, зокрема гігієни та екології, як науки, яка є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця напряму підготовки «Стоматологія»; опанування студентами необхідних знань, умінь, дій, цільових завдань, навичок, які відповідають кінцевим цілям вивчення навчальної дисципліни відповідно до ОП.
Вид	Обов'язковий освітній компонент.
Передумови (пререквізити) вивчення освітнього компонента	Для успішного опанування цього освітнього компонента здобувач освіти повинен мати ґрунтовні знання фундаментальних освітніх компонентів: анатомії людини; гістології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології, дитячих хвороб, фізіологія, патологічна фізіологія, внутрішні хвороби, радіаційна медицина, медичне право, біоетика.

	Також, для вивчення цього освітнього компоненту здобувач освіти повинен мати глибокі знання з пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики ортопедичної стоматології			
Постреквізити вивчення освітнього компонента	Освітній компонент «Гігієна та екологія» закладає основи для опанування здобувачем освіти наступних освітніх компонентів: соціології та медична соціології, біології, мікробіології та вірусології, фізіології, патологічна фізіології, внутрішніх хвороб, радіаційної медицина, охорони праці в галузі, пропедевтики клінічних дисциплін (пропедевтика терапевтичної стоматології; пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології) та формування умінь застосовувати знання з гігієни та екології в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін.			
Матеріально-технічне забезпечення	Прилади за темами практичних занять; Набір лабораторного посуду та реактиви для проведення досліджень з тем практичних занять; Навчальні таблиці, санітарні, норми (ДБН, СНіП, ДСанПіН тощо) Проекти стоматологічних закладів; Ноутбуки; Інтерактивні навчальні програми та системи			
Інші вимоги до здобувачів освіти	На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, хірургічний костюм тощо) та змінне взуття; - мати чистий одяг та взуття; - мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила: - здобувач освіти повинен під'єднуватись до занять в охайному одязі; - у приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відео зв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки. Здобувач освіти повинен мати робочий зошит, ноутбук або інший пристрій з підключенням до мережі інтернету (телефон, планшет тощо), корпоративну електронну адресу.			
Інформація для осіб з особливими освітніми потребами	При наявності особливих освітніх потреб здобувач освіти до початку вивчення цього освітнього компонента має звернутись до завідувача (завуча) кафедри та до деканату відповідного факультету: Басва Олена Вікторівна, dr.baieva@kmu.edu.ua			
Обсяг освітнього компонента				
Загальний	Лекції	Практичні/лабораторні/ семінарські заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
Академічних годин: 90	10	30	50	Залік
Кредитів ЄКТС: 3	3			
Норми та правила				
Правила відвідування занять				
Правила відвідування занять здобувачами освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».				
У разі викладання освітнього компонента з використанням інформаційно-комунікаційних технологій кожен здобувач освіти має підключатися до Google Classroom та Google Meet через корпоративну електронну адресу (з доменом @kmu.edu.ua).				
Правила поведінки та активності на заняттях, вимоги до зовнішнього вигляду та одягу				
Здобувач освіти зобов'язаний:				
- дотримуватись законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, вимог з охорони праці, пожежної безпеки та правил безпеки під час воєнного стану https://kmu.edu.ua/pravila-bezpeki-pid-chas-voyennogo-stanu/ ;				
- виконувати вимоги навчального плану, графіку навчального процесу;				
- систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень;				
- у двотижневий термін відпрацьовувати пропущені заняття;				
- дбайливо ставитися до власності кафедри та Університету (інвентар, навчальне обладнання, книги, прилади, приміщення), а також до своїх документів (студентського квитка, індивідуального навчального плану тощо);				
- дотримуватися норм етики і моралі, не вживати нецензурну лексику, вести себе з честю, утримуватись від дій, які б заважали іншим здобувачам освіти чи працівникам кафедри виконувати свої обов'язки;				

- підтримувати чистоту і порядок в приміщеннях та на території кафедри; - приходити на заняття не пізніше, ніж за 10 хв. до початку; - знаходитись в Університеті в діловому одязі. На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, хірургічний костюм тощо) та змінне взуття; - мати чистий одяг та взуття; - мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила: - здобувач освіти повинен під'єднуватись до занять в охайному одязі; - у приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відео зв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки.
Дотримання академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу Всі учасники освітнього процесу мають дотримуватись Положення про академічну доброчесність у ПВНЗ «Київський медичний університет».
Організація самостійної роботи Теми освітнього компонента для самостійного вивчення, передбачені силабусом, виносяться на підсумковий контроль (іспит) або на останнє семестрове заняття згідно із силабусом, а також можуть опрацьовуватися разом із навчальним матеріалом під час проведення практичних / семінарських занять, зокрема включатися до змісту тестової складової практичного заняття.
Оскарження результатів оцінювання Здобувач освіти у разі незгоди з оцінкою має право оскаржити результати підсумкового оцінювання шляхом подання відповідної заяви на апеляцію відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)		
Знання:	Код	Назва
	ЗН1	Знати фактори навколишнього середовища та їх вплив на стан здоров'я різних груп населення
	ЗН2	Володіти знаннями методик гігієнічної оцінки впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення
	ЗН3	Знати закони гігієнічної науки та загальні закономірності зв'язку здоров'я з факторами і умовами середовища життєдіяльності людини
	ЗН4	Засвоїти знання з основ профілактики захворювань інфекційного та неінфекційного походження
	ЗН5	Знати засади здорового способу життя та основи особистої гігієни
	ЗН6	Опанувати знання з методик проведення запобіжного та поточного санітарного нагляду.
	ЗН7	Володіти знаннями принципів організації та проведення профілактичних заходів у зв'язку розвитком територіальних, адміністративних та виробничих одиниць.
	ЗН8	Засвоїти знання з принципів організації та проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.
Вміння:	В1	Вміти проводити аналіз стану навколишнього середовища та впливу його факторів на здоров'я різних груп населення
	В2	Володіти методикою гігієнічної оцінки впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення
	В3	Використовувати основні закони гігієнічної науки для встановлення загальних закономірностей зв'язку здоров'я з факторами і умовами середовища життєдіяльності людини

	B4	Вміти інтерпретувати вплив факторів навколишнього середовища на загальне та стоматологічне здоров'я дитячого та дорослого населення
	B5	Вміти обґрунтовувати гігієнічні заходи з профілактики захворювань інфекційного походження
	B6	Використовувати гігієнічні заходи з профілактики стоматологічних захворювань у відповідності до основ чинного законодавства України.
	B7	Вміти планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я
	B8	Вміти планувати організаційні і змістовні заходи щодо запобіжного та поточного санітарного нагляду
	B9	Вміти узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць
	B10	Використовувати позитивні властивості факторів навколишнього середовища для первинної, вторинної, третинної профілактики загальних захворювань та захворювань зубощелепної системи.
	B11	Володіти методикою аналізу стану навколишнього середовища на підставі інтегральних критеріїв оцінки стану здоров'я населення.
	B12	Вміти обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України
	B13	Використовувати заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану.
	B14	Володіти методикою визначення параметрів захисту від зовнішнього опромінення при роботі з джерелами альфа, бета, гама та рентгенівського випромінювання, оцінки контролю протирадіаційного захисту персоналу і радіаційної безпеки пацієнтів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань в лікувальних (стоматологічних) закладах.
	B15	Вміти обґрунтовувати можливість захворювань на ендемічний флюороз, карієс та його ускладнень в тимчасових та постійних зубах у дітей.
	B16	Володіти методикою вивчення несприятливого впливу на організм працівників стоматологічного закладу шуму, вібрації, пилу, шкідливих речовин, небезпечних факторів та прогнозувати можливість виникнення зумовленої ними патології.
	B17	Використовувати профілактичні заходи щодо запобігання виникнення гіпо-, авітамінозів.
Практичні навички:	ПН1	Замірювання показників мікроклімату, рівня природного і штучного освітлення у приміщенні різного призначення (навчального, стоматологічного закладу),
	ПН2	Оцінювання забруднення повітря приміщень пилом, хімічними сполуками, мікроорганізмами за результатами досліджень, ступеню чистоти повітряного середовища та ефективності вентиляції повітря закритих приміщень.

	ПН3	Визначення еритемної (біодозу) та розрахування профілактичної дози, застосування джерел штучного випромінювання з профілактичною, лікувальною метою та проведення санації повітря приміщень різного призначення, розрахування показників її ефективності.
	ПН4	Оцінювання якості води на підставі результатів обстеження джерела водопостачання і лабораторного аналізу відібраних проб.
	ПН5	Оцінювання вмісту фтору в питній воді, оптимальної концентрації фтору для фторування води в конкретних геохімічних і кліматичних умовах .
	ПН6	Оцінювання забезпеченості організму вітамінами, визначення (під час обстеження) стоматологічних ознак гіпо-, авітамінозів при індивідуальному і колективному харчуванні.
	ПН7	Проводити розслідування харчових отруєнь, оформляти відповідну медичну документацію.
	ПН8	Оцінювання умов праці медичних працівників у лікувально-профілактичних (стоматологічних) закладах, визначення важкості, напруженості праці за результатами досліджень, складання комплексу заходів щодо попередження перевтоми та оздоровлення умов праці медичного персоналу стоматологічних закладів.
	ПН9	Оцінювання фізичного розвитку дітей і підлітків за сучасними методиками та визначення групи здоров'я за критеріями.
	ПН10	Складання висновку щодо функціональної готовності дитини до навчання у школі за показниками рівня біологічного розвитку дітей і підлітків.
	ПН11	Проводити і оцінювати відповідно до нормативних документів розташування та планування лікувально-профілактичних закладів, зокрема стоматологічних закладів і кабінетів, давати гігієнічні рекомендації щодо розміщення, обладнання, утримання та експлуатації окремих структурних підрозділів стоматологічних закладів
	ПН12	Встановлювати основні наслідки несприятливої дії мікроклімату, недостатнього та надлишкового рівня освітлення на теплообмін, терморегуляцію організму, фізіологічні функції зорового аналізатора, здоров'я і працездатність людини.
	ПН13	Визначити захворювання язика, симптоматичні прояви на слизовій оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах.
	ПН14	Встановлювати провідні симптоми та синдроми гострого радіаційного ураження персоналу і пацієнтів стоматологічних закладів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань з діагностичною і лікувальною метою.
	ПН15	Проводити курс УФО з метою профілактики та лікування захворювань за показниками.
	ПН16	Проводити санацію (обеззараження) повітря приміщень стоматологічних закладів штучними джерелами УФ випромінювання та зробити висновок щодо ступеню чистоти повітря.
	ПН17	Проводити визначення показників біологічного рівня розвитку дитини (зубна формула).

	ПН18	Встановлювати діагноз хронічного захворювання ротової порожнини, зубів з метою визначення групи здоров'я дитини за критеріями.
	ПН19	Складання заходів профілактики ендемічного флюорозу, карієсу зубів серед населення. Оцінювання протикарієзної ефективності фторування питної води.
	ПН20	Встановлювати фактори ризику основних стоматологічних захворювань (пов'язаних з ґрунтом), планувати заходи профілактики.
	ПН21	Встановлювати та оцінювати вплив факторів навколишнього середовища (повітря, клімату, погоди) на стан здоров'я населення
	ПН22	Проводити визначення показників за методиками та оцінювати стан здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають (питною водою, харчуванням).
	ПН23	Замірювання чинників навколишнього середовища, оцінювання їх впливу на процеси формування здоров'я дітей і підлітків.
	ПН24	Трактування сучасних принципів організації охорони здоров'я.
	ПН25	Встановлювати можливості застосування методів статистичного аналізу, інформаційних технологій в медицині.

Вклад РВОК до формування загальних та фахових компетентостей відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)			
	Код відповідно ОП	Назва відповідно ОП	РВОК (вказати коди відповідно до попередньої таблиці)
	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗН4, ЗН6; В5, В6, В12
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ЗН7, ЗН8; В7, В8, В13
	ЗК6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗН1, ЗН3; В1, В3, В4
	ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	ЗН4, ЗН6; В5, В6, В12
	ЗК12	Прагнення до збереження навколишнього середовища	ЗН5; В9, В10
	ЗК13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ЗН2; В2, В11
Спеціальні (фахові компетентності)	СК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	ЗН1, ЗН2; В1, В2, В4, В10; ПН1, ПН2, ПН12

	СК4	Спроможність <u>планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів</u> і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН4, ЗН7; В 5, В6, В8, В9, В10, В12, В15, В17, В18; ПН3, ПН4, ПН5, ПН6, ПН15, ПН16, ПН19, ПН20
	СК6	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно - лицевої області.	ЗН8; В6, В14, В16; ПН8, ПН14
	СК13	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	ЗН1, ЗН2; В1, В2, В4, В10; ПН1, ПН2, ПН12, ПН23
	СК14	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	ЗН3; В3, В8, В11, В14, В17; ПН7, ПН9, ПН10, ПН11, ПН14, ПН22, ПН24, ПН25
	СК17	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	ЗН8; В6, В8, В14, В17; ПН11, ПН24, ПН25

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП

Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списках) до ОП	РВОК (вказати коди відповідно до попередньої таблиці)
ПРН1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (<u>за списком 2</u>).	Список 2 3. Флюороз 10. Карієс 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей	ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В14, В17; ПН4, ПН5, ПН19 ЗН8; В6, В18; ПН6, ПН12, ПН22 ЗН3; В3, В6; ПН9, ПН17, ПН18, ПН23 ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В15; ПН4, ПН19, ПН22
ПРН3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової	Список 5 (лабораторні та інструментальні дослідження 14. Функціональна діагностика стану порожнини рота. Список 2 3. Флюороз 10. Карієс	ЗН3; В3; ПН6, ПН7, ПН14

	порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей	ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В14, В17; ПН4, ПН5, ПН19 ЗН8; В6, В18; ПН6, ПН12, ПН22 ЗН3; В3, В6; ПН9, ПН17, ПН18, ПН23 ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В15; ПН4, ПН19, ПН22
ПРН5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).	Список 4 (невідкладні стани): 5. гостре отруєння	ЗН4, ЗН8; В5, В17; ПН7, ПН22
ПРН6	Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	Список 2 3. Флюороз 10. Карієс 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей Список 4 (невідкладні стани): 5. Гостре отруєння	ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В14, В17; ПН4, ПН5, ПН19 ЗН8; В6, В18; ПН6, ПН12, ПН22 ЗН3; В3, В6; ПН9, ПН17, ПН18, ПН23 ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В15; ПН4, ПН19, ПН22 ЗН4, ЗН8; В5, В17; ПН7, ПН22
ПРН7	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	Список 2 3. Флюороз 10. Карієс 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей	ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В14, В17; ПН4, ПН5, ПН19 ЗН8; В6, В18; ПН6, ПН12, ПН22 ЗН3; В3, В6; ПН9, ПН17, ПН18, ПН23 ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В15; ПН4, ПН19, ПН22

		Список 4 (невідкладні стани): 5. Гостре отруєння	ЗН4,ЗН8; В5, В17; ПН7, ПН22
ПРН15	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	Список 2 3. Флюороз 10. Карієс 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей Список 4 (невідкладні стани): 5. Гостре отруєння	ЗН1, ЗН, ЗН3; В1, В2, В3, В11; ПН21, ПН22, ПН23, ПН24, ПН25; ЗН4,ЗН8; В5, В17; ПН7, ПН22
ПРН17	Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.		ЗН5; В7; ПН21, ПН22;
ПРН20	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	Список 4 (невідкладні стани): 5. Гостре отруєння	ЗН4,ЗН8; В5, В17; ПН7, ПН22
ПРН22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).	Список 2 3. Флюороз 10. Карієс 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів 36. Ендемічний флюороз 37. Вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 38. Карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей Список 7 (стоматологічні маніпуляції)	ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В14, В17; ПН4, ПН5, ПН19 ЗН8; В6, В18; ПН6, ПН12, ПН22 ЗН3; В3, В6; ПН9, ПН17, ПН18, ПН23 ЗН1, ЗН5; В4, В7, В10, В15; ПН4, ПН19, ПН22 ЗН5; В7; ПН24

		Проведення професійної гігієни порожнини рота	
--	--	---	--

Схема організації освітнього компонента		
Лекційний блок		
№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
3 семестр		
1.	Вступ до гігієни та екології. Гігієнічне значення складових біосфери, сонячної радіації, клімату, погоди. Вплив навколишнього середовища на людину.	2
2	Гігієна населених місць. Гігієна води та водопостачання. Вплив якості питної води на загальне та стоматологічне здоров'я населення.	2
3	Харчування та здоров'я населення. Основи раціонального харчування. Вплив харчування на загальне та стоматологічне здоров'я населення. Біобезпека харчування.	2
4	Гігієнічні вимоги до лікувально – профілактичних закладів стоматологічного профілю. Гігієна праці лікарів стоматологів, зубних техніків.	2
5	Радіаційна гігієна. Іонізуюче опромінення, як чинник навколишнього середовища та виробнича шкідливість. Протирадіаційний захист в медичних закладах стоматологічного профілю.	2
Практичні / семінарські		
№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
3 семестр		
1	Принципи академічної доброчесності та переваги чесного навчання. Місце і значення гігієни в системі медичних наук та практичній діяльності лікаря. Методи гігієнічних досліджень. Методи визначення інтенсивності та профілактичної дози УФ – опромінення і використання його з метою профілактики захворювань, санації повітряного середовища.	2
2	Методика визначення і гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення приміщень.	2
3	Методика визначення та гігієнічна оцінка температурно – вологісного режиму, напрямку і швидкості руху повітря приміщень.	2
4	Гігієнічне значення повітряного середовища приміщень, його гігієнічна оцінка (визначення концентрації CO2, пилових, хімічних та бактеріологічних забруднень). Вентиляція приміщень.	2
5	Методика гігієнічної оцінки питної води за даними санітарного обстеження систем водопостачання та результатами лабораторного аналізу. Ендемічний флюороз та карієс, як гігієнічна проблема, їх профілактика.	2
6	Гігієнічна оцінка санітарного стану ґрунту. Сучасні гігієнічні та біотичні проблеми очистки населених місць.	2

7	Методика визначення оцінки харчового статусу людини. Норми фізіологічних потреб в основних харчових речовинах та енергії.	2
8	Методика розрахунку енерговитрат людини , її потреб у харчових речовинах та адекватності харчування індивідуума та колективу за меню – розкладкою.	2
9	Методика розслідування випадків харчових отруєнь та їх профілактика.	2
10	Методи оцінки фізичного розвитку та стану здоров'я дітей та підлітків.	2
11	Методика гігієнічної оцінки планування, оснащення та утримання навчально – виховних закладів.	2
12	Гігієнічна характеристика шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища, їх вплив на організм людини, профілактичні заходи.	2
13	Гігієнічні вимоги до розміщення, обладнання, утримання та експлуатації окремих структурних підрозділів стоматологічних закладів..	2
14	Гігієнічна оцінка умов праці медичних працівників у лікувально-профілактичних (стоматологічних) закладах.	2
15	Методи оцінки радіаційної небезпеки та параметрів захисту від зовнішнього опромінення, контролю протирадіаційного захисту персоналу і радіаційної безпеки пацієнтів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючого опромінення в лікувальних закладах, зокрема в рентгенологічному відділенні (кабінеті) стоматологічної поліклініки.	2
	Підсумкове заняття. Залік.	

Самостійна робота (СР)

№ п/п	Вид СР	Відсоток кількості годин, відведених на СР
1	Підготовка до аудиторних занять (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями, робочими зошитами тощо)	40%
2	Тестування на платформі PrExam	10%
3	Підготовка до підсумкового контролю	20%
4	Опрацювання тем освітнього компонента, які передбачені для самостійного вивчення.	30%

Теми освітнього компонента для самостійного вивчення

№ п/п	Тема
1	Методика гігієнічної оцінки впливу клімато-погодних умов на здоров'я. Акліматизація. Профілактика геліометеотропних реакцій.
2	Гігієнічне значення сонячної радіації та УФ випромінювання. Штучні джерела УФ випромінювання та використання в медичній (стоматологічній) практиці.
3	Ендемічне значення води. Ендемічні захворювання, спричиненні особливостями макро- та мікроелементного складу води.
4	Наукові основи раціонального, дієтичного та лікувально -профілактичного харчування.

5	Методи медичного контролю за забезпеченням організму вітамінами.
6	Харчові продукти, їх класифікація, фізіолого-гігієнічне значення нутрієнтів, харчова та біологічна цінність.
7	Аліментарні та аліментарно-обумовлені захворювання, їх класифікація, етіологія, основні принципи профілактики.
8	Аліментарна профілактика основних стоматологічних захворювань. Дієтичне харчування при лікуванні стоматологічних захворювань
9	Організація харчування при пошкодженні зубо-щелепного апарату людини.
10	Загальні принципи санітарної експертизи харчових продуктів
11	Медичні огляди організованих дитячих колективів. Функції лікаря стоматолога.
12	Методи вивчення вікових психофізіологічних особливостей дітей та підлітків. Гігієнічна оцінка навчально-виховного процесу дітей різних вікових груп.
13	Гігієна праці лікарів – стоматологів різного профілю та зубних техніків.
14	Професійні шкідливості, професійні захворювання, отруєння медичного персоналу стоматологічного закладу (лікаря –стоматолога), методика розслідування та їх профілактика
15	Гігієнічні аспекти проживання населення на територіях з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення.
16	Іонізуючі випромінювання як виробнича шкідливість. Закриті, відкриті джерела іонізуючих випромінювань, їх призначення, особливості радіаційної небезпеки та протирадіаційного захисту.

Використання платформи PrExam при вивченні освітнього компонента					
Умови допуску до підсумкового контролю		На кожному практичному занятті здобувач освіти зобов'язаний пройти тестування на освітній платформі PrExam за відповідною темою заняття. Критерій «склав» для тесту за відповідною темою складає 85% правильних відповідей. До підсумкового контролю допускається здобувач освіти який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок складає не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять).			
Вимоги до роботи на платформі PrExam		Здобувач освіти має бути зареєстрованим користувачем платформи PrExam https://prexam.kmu.edu.ua/ . Платформа використовується для тестування здобувачів освіти з тем освітнього компонента, проведення екзаменаційного тестування.			
Підготовка до першого та другого етапів ЄДКІ: Крок 1; іспит з англійської мови професійного спрямування; Крок 2.		Не передбачено			
Підготовка до другого етапу ЄДКІ: об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспиту (ОСП(К)І)		Не передбачено			
Система оцінювання					
Оцінювання поточної успішності здобувача освіти здійснюється на кожному занятті шляхом виставлення до журналу академічної успішності оцінки за 4 бальною шкалою (5,4,3,2). Оцінка за практичне заняття складається з наступних компонентів: - тестовий контроль на платформі PrExam: 0 або 1 балів, де «склав» - 1 бал, «не склав» – 0 балів; - теоретична частина: 0, 1, 2 балів; - практична частина: 0, 1, 2 балів.					
Рекомендований регламент проведення та критерії оцінювання поточної успішності					
Теоретична частина		Практична частина (виконання практичних навичок, маніпуляцій, вирішення ситуаційних задач, робота з робочим зошитом тощо)		Тестовий контроль на платформі PrExam	
Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор

2	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	2	Безпомилково виконує практичні навички, маніпуляції, розв'язує поставлені задачі.	1	Тестові завдання складені на 85-100%
1	Здобувач освіти має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	1	Під час виконання практичних навичок, маніпуляцій, розв'язування поставлених задач допускає помилки.	0	Тестові завдання складені менше ніж на 85%
0	Здобувач освіти має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	Під час виконання практичних навичок, маніпуляцій, розв'язування поставлених задач допускає значні та критичні помилки.		

Форма контролю «Залік» (освітній компонент вивчається протягом одного семестру):

Якщо освітній компонент вивчається протягом одного семестру і завершується формою контролю – «залік», то підраховується середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття, і конвертується у 200-бальну шкалу та в оцінку ECTS, після чого результат фіксується в журналі академічної успішності. У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS. Оцінка А, В, С, D, Е виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок за поточну успішність не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять), що відповідає 120 балам згідно 200-бальної шкали. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за освітній компонент за шкалою ECTS. В індивідуальний навчальний план та відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку. Оцінка Fx, F виставляється здобувачу освіти, який має невідпрацьовані пропущені заняття та (або) середнє арифметичне всіх оцінок за кожне заняття менше ніж 3,0. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» НЕ перевищує 50% від загальної кількості оцінок.

F** - виставляється здобувачу освіти якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» - 50% та більше від загальної кількості оцінок;
- якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.

Оцінювання	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття всіх семестрів	Конвертація у 200-бальну шкалу	Оцінка ECTS з освітнього компонента
Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5	200	А (зараховано)
		4.0-4.99	160-199	В, С (зараховано)
		3.0-3.99	120-159	D, Е (зараховано)
		0-2.99	0-119	Fx, F (не зараховано)

*відповідно до таблиці «Шкала перерахунку оцінок за поточну успішність за чотирибальною системою у 200-бальну систему оцінювання для освітніх компонентів, що закінчуються проміжним заліком/заліком»

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача вищої освіти.

Бали за індивідуальну роботу (завдання) зараховуються здобувачу освіти лише за умови успішного виконання, захисту, оприлюднення та документального підтвердження виконаної роботи. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів (Визначено Положенням про організацію освітнього процесу), які додаються до підсумкової оцінки з освітнього компонента за рішенням завідувача кафедри. При цьому, максимальна сума балів, яку може отримати здобувач освіти за освітній компонент, не перевищує 200 балів. Індивідуальні бали за різні види діяльності не додаються і не сумуються.

Оцінювання	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття	Конвертація у 200-бальну шкалу	Оцінка з освітнього компонента за 200-бальною шкалою
------------	----------	---	--------------------------------	--

Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5	120	0-120
		4.0-4.99	96-119	
		3.0-3.99	72-95	
		0-2.99	0-71	
Іспит	Екзаменаційне тестування на платформі PrExam	-	0-30	0-80
	Оцінювання рівня теоретичної підготовки	-	0-30	
	Оцінювання рівня практичної підготовки	-	0-20	
Загальна підсумкова оцінка за освітній компонент				0-200
Система оцінювання / Grading system				
Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor		Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent		Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good		
160 - 169	C	Добре / Good		
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory		
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently		
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment		Не зараховано / Failed
1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline		

Інформаційні ресурси	
Основна література	1. Гігієна та екологія : підручник / [В. Г. Бардов, С. Т. Омельчук, Н. В. Мережкіна та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Бардова. – Вінниця : Нова Книга, 2020.-720 с https://drive.google.com/drive/folders/15Cmli5gh35MDB59H7vtwllG94XtAkbhE
Допоміжна література	1. Гігієна та екологія : підручник / [К. О. Пашко, М. О. Кашуба, О. В. Логтоцька та ін.]. - Тернопіль : ТНМУ, 2022. - 528 с. 2. Махнюк В.М., Баєва О.В., Хальота І.Б., Шпак І.І., Махнюк В.В., Павленко Н.П., Могилюк С.М. До питання оцінки поширення захворювань, спричинених медико-соціальними проблемами // Довкілля та здоров'я. 2025. Вип. 1 (114). С. 71-77. DOI: https://doi.org/10.32402/dovkil2025.01.071 3. Махнюк В.М., Васильєва О.І., Плащенко Є.М., Махнюк В.В. Державне регулювання унормування водоспоживання населення як складової рівноправного доступу до питної води в Україні та ЄС // «Суспільство та національні інтереси»: журнал. 2025. № 7(15) 2025. 687 с.С. 420-448. URL: https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-7(15)-420-448. 4. Очеретяна Г.В., Махнюк В.М., Чорна В.В., Горваль А.К., Клименко Г.В. Нормативно-правове регулювання розміщення вбудованих закладів охорони здоров'я у нежитлових приміщеннях // Довкілля та здоров'я. К., 2020. Вип. 4 (97). С.35-45. DOI: https://doi.org/10.32402/dovkil2020.04.035 5. Makhniuk V. M., Pavlenko N. P. SANITARY, EDUCATIONAL, AND TOWN-PLANNING LEGISLATION OF UKRAINE ON ENSURING THE VITAL ACTIVITY FUNCTION CONDITIONS IN THE PUPILS AT SCHOOLS: WORLD EXPERIENCE, UKRAINIAN REALITIES AND PROSPECTS // The modern stage of the development of medical education in Ukraine and EU countries : Collective monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2021. 178 p. Collective monograph /Lublin, Poland: 2021/ P. 130-148. DOI https://doi.org/10.30525/978-9934-26-090-2-7. 6. Верголяс М.Р., Божук Б.С., Леонов І.Ю, Нечипоренко С.Г., Чуй Т.А., Ісипова В.М. Баєва О.В., Махнюк В.М., Шпак І.І. Методичні рекомендації «Застосування фітнес-трекеру з тонометром та виміром екг для моніторингу рівня стресу у працівників

	ризиконебезпечних професій» (витяг ВР ПВНЗ «Київський медичний університет» від 26.12. 2024 р.). Київ, 17 с.
Перелік питань до підсумкового контролю	https://drive.google.com/drive/folders/1rssI-Bu8dwOWFWytEdWLcEWcAJ39jPEf
Корисні посилання	1. Освітній модуль для підготовки здобувачів до складання ЄДКІ та Крок 3 ДНП «Центр тестування» https://test.testcentr.org.ua/ 2. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/ 3. DataIsland - інноваційний інструмент аналізу різних текстових (навчально-методичних, наукових) даних за допомогою штучного інтелекту на онлайн платформі: https://ua.dataisland.academy/invite-login?code=5a43c3d3759d41caa54eb756b2da2470
Методичні рекомендації кафедри	https://drive.google.com/drive/folders/1Om_QWeGqF_r42CUp73sdqjaavq8Icu91
Конспекти (презентації) лекцій	https://drive.google.com/drive/folders/1e87Ajo3ODMLWXduFUzTfmC2DDXYN-Sw9
Тематичні сайти	ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМНУ» http://www.health.gov.ua/ Центр громадського здоров'я МОЗ України https://www.phc.org.ua/ Науковий журнал з проблем медичної екології, гігієни, охорони здоров'я та екологічної безпеки «Довкілля та здоров'я» http://www.dovkil-zdorov.kiev.ua/Publ/dovkil.nsf/all/index?opendocument Журнал «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності» http://eko.org.ua/ru/magazine/ Журнал «Профілактична медицина» http://duieih.kiev.ua/journals.html Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny/index
Спілки та об'єднання за профілем	ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ГІГІЄНІСТІВ УКРАЇНИ"
Міжнародні ресурси	https://ua.usembassy.gov/uk/tag/%D1%D0%BE%D0%BE%D0%BD/ https://www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-kyiv.uk
Зворотний зв'язок	Тарасова Наталія Михайлівна n.tarasova@kmu.edu.ua

Силабус обговорено та затверджено на засіданні кафедри Громадського здоров'я та мікробіології від «30» червня 2025 р. (протокол № 10)